

Gedeputeerde De Bat: 'Ik ben integer in Zanddijk-dossier'

Commissaris van de Koning Han Polman heeft een 'vooronderzoek' ingesteld naar vermeende belangenverstrengeling van gedeputeerde Jo-Annes de Bat in het dossier Zanddijk. Volgens fracties en ondernemers uit de gemeente Reimerswaal houdt CDA-gedeputeerde De Bat een nieuwe weg dwars door de polder tegen, vanwege familiebelangen. De CDA-gedeputeerde zelf ontkent met klem.

Aanleiding voor de brief van Polman en het onderzoek zijn bezorgde geluiden uit Provinciale Staten over de belangenverstrengeling. Daarnaast schreef advocaat Evert de Jonge uit Goes deze week een aangetekende brief over de positie van gedeputeerde De Bat, die informatie zou hebben achtergehouden over persoonlijke belangen in het dossier Zanddijk.

Kronkelig en smal

Zowel Provinciale Staten als de gemeenteraad van Reimerswaal moeten binnenkort besluiten over de Zanddijk-Molendijk; het stuk weg tussen Yerseke en de A58. De weg is kronkelig en smal en er rijdt veel zwaar vrachtverkeer van de industrieterreinen Nishoek en Olzendepolder. Dat leidt al vele jaren tot gevaarlijke situaties en ernstige ongelukken.

'Pas deze week duidelijk geworden'

Polman schrijft vandaag in een brief aan Provinciale Staten dat de gedeputeerde nogmaals bevestigd heeft "dat zijn neef in het gebied woont. Daarnaast is het de gedeputeerde deze week duidelijk geworden dat er aan een aansluitende weg op het rode tracé, percelen zijn die in eigendom zijn van de broer/familie van de gedeputeerde."

Volgens De Bat heeft hij veel familie in het gebied en heeft hij in een vroeg stadium gemeld dat één van de destijds beoogde tracés langs het perceel van zijn neef liep.

Gedeputeerde Jo-Annes de Bat (foto: Omroep Zeeland)

Er ligt nu een keuze tussen het verbreden en verbeteren van de bestaande dijk, de zogenoemde 'zwart-roze variant', en een nieuwe weg dwars door de polder, de 'rode variant.' Voor de zwart-roze variant moeten huizen tegen de vlakke; maar het poldertracé is zeker 18 miljoen euro duurder.

Ver familielid

Advocaat De Jonge is juridisch adviseur van het uienbedrijf Wiskerke Onions in Kruijningen, dat voorstander is van een nieuwe ontsluitingsweg door de polder: de rode variant. De Jonge vraagt nu in de aangetekende brief wat Polman heeft gedaan met informatie die 14 juli op tafel kwam tijdens een gesprek tussen De Jonge, Polman, De Bat en ambtelijk directeur Ab Smit van de provincie. Omroep Zeeland heeft de betreffende brief in handen.

De Jonge stelde in dat gesprek dat gedeputeerde De Bat informatie had achtergehouden over persoonlijke belangen in het Zanddijk-dossier. De Bat had eerder gemeld dat in het gebied een ver familielid van hem woont. "Deze relatie vormde echter geen beletsel in de ogen van uw College om als gedeputeerde actief betrokken te blijven bij dit dossier en de besluitvorming", herinnert de advocaat zich in de brief.

Broer

In de brief komt de advocaat terug op een onthulling die hij deed tijdens dat gesprek in juli. De Jonge stelde dat De Bat had verzwegen dat hij niet alleen een ver familielid, maar ook een bróer in het gebied heeft wonen, die een rechtstreeks belang heeft. "Tot zeker driemaal toe heb ik u voorgehouden dat ook zeer naaste familie van het genoemde lid van uw college belangen heeft in het gebied, te weten zijn broer." In zijn aangetekende brief vraagt De Jonge nu wat Polman inmiddels met deze informatie heeft gedaan.

Om zijn beweringen tijdens het gesprek in juli te staven, stuurt de advocaat nu bij zijn aangetekende brief een plattegrond mee en uittreksels van het Kadaster en de Kamer van Koophandel. Daaruit blijkt dat de broer van gedeputeerde Jo-Annes de Bat, Laurens de Bat, een agrarisch bedrijf heeft aan de Tweede Vlietweg 18A. Deze maatschap L. en L. de Bat komt in de buurt van de nieuwe doorgaande weg te liggen, als gekozen wordt voor de rode variant.

Polman stelt dat andere leden van het college van Gedeputeerde Staten nooit iets hebben gemerkt, dat er sprake zou kunnen zijn van belangenverstrengeling. "Alle GS-leden hebben verklaard geen enkel moment gemerkt te hebben dat persoonlijke belangen een rol hebben gespeeld in deze discussie dan wel de besluitvorming rond het dossier Zanddijk."

Achterhouden

Bij zijn aangetekende brief deze week heeft advocaat De Jonge ook twee getuigenverklaringen gevoegd, die erop zouden wijzen dat gedeputeerde De Bat zou hebben geprobeerd om de aanleg van het poldertracé - de rode variant - tegen te houden. Het gaat om verklaringen van Jaap Wiskerke van Wiskerke Onions en Adriaan Rijk van de Overleggroep Ontsluiting Kruiningen/Yerseke.

Beide mannen, voorstander van het poldertracé, zeggen vorig jaar december een gesprek met De Bat te hebben gehad. In dat gesprek vertelde Wiskerke dat het bedrijfsleven in Reimerswaal wil meebetalen aan het poldertracé, als dat te duur zou zijn in vergelijking met het opknappen van de bestaande Zanddijk/Molendijk. In de verklaringen stellen beide mannen dat De Bat het voorstel van tafel veegde en het voorstel blijkbaar ook niet doorspeelde aan gedeputeerde Harry van der Maas, die het dossier-Zanddijk in zijn portefeuille heeft.

Twee vrachtwagens passeren elkaar op de Zanddijk bij Yerseke (foto: Omroep Zeeland)

Belangenverstrengeling

Volgens de verklaringen vertelde gedeputeerde Van der Maas tegen Jaap Wiskerke en Adriaan Rijk in een later gesprek in juni, dat hij niet koos voor het poldertracé omdat het bedrijfsleven niet wilde meebetalen. "Hierop hebben wij onze verbazing uitgesproken en gerefereerd aan het gesprek met gedeputeerde De Bat op 11 december 2019 waarin het voorstel voor een bijdrage vanuit het bedrijfsleven direct van tafel werd geveegd", staat in de verklaringen te lezen. "Gedeputeerde Van der Maas gaf aan niet op de hoogte te zijn van het voorstel aan gedeputeerde De Bat en zou dat bij hem verifiëren." Ook wees Wiskerke op het vermeende persoonlijk belang van De Bat in het Zanddijk-dossier. "In dit gesprek heb ik tevens melding gemaakt van een mogelijke belangenverstrengeling van De Bat. Gedeputeerde Van der Maas gaf aan hier niet van op de hoogte te zijn."

Politieke carrière

In de verklaringen van de twee mannen staat dat gedeputeerde De Bat hen 17 juni beide kort na elkaar belde. Dit was naar aanleiding van informatie die advocaat De Jonge bij de provincie had opgevraagd, over mogelijke betrokkenheid van een bestuurder bij dit dossier. Ondanks dat de naam van De Bat door De Jonge nog niet was genoemd in die schriftelijke vraag, belde De Bat naar de twee mannen. "Gedeputeerde De Bat vroeg mij of ik wist waar ik mee bezig was", staat in beide verklaringen. "Dit zou hem mogelijk zijn politieke carrière gaan kosten." In het telefoongesprek met Wiskerke ontkende De Bat dat Wiskerke namens het bedrijfsleven had aangeboden mee te betalen aan de rode variant, het poldertracé. "Toen ik hem eraan herinnerde dat tijdens dat gesprek op 11 december ook Adriaan Rijk aanwezig was nam hij zijn woorden terug."

Gezien de inhoud van deze verklaringen en de informatie die hij eerder deze zomer zelf aan commissaris Polman gaf over een mogelijke belangenverstrengeling van gedeputeerde De Bat in het Zanddijk-dossier, vraagt advocaat De Jonge in zijn aangetekende brief deze week nu om voor 1 oktober een afschrift te overhandigen "van de integriteitsverklaring van uw College en een bevestiging dat alle leden die hebben ondertekend."

Geschrokken

In een eerste reactie reageert De Jonge geschrokken op het uitlekken van zijn aangetekende brief. Hij benadrukt in een korte reactie dat hij gedeputeerde De Bat niet wil beschadigen, maar alleen een goede oplossing wil voor de ontsluiting van Kruiningen en Yerseke.

"Iedereen wilde in 2009 al een poldertracé, dus een rode variant. De provincie heeft er zelfs al een rotonde voor laten aanleggen bij de Aldi in Kruiningen, die op de rode variant zou aansluiten. Overal in Zeeland worden rondwegen en poldertracés aangelegd, maar opeens verdwijnt die in het geval van de Zanddijk van het programma. Dan ga je zoeken naar de oorzaak en stuit je op eigenaardigheden die wijzen op andere motieven", legt De Jonge uit. "Toen is de bal gaan rollen."

'Wij willen antwoorden'

Adriaan Rijk zegt in een eerste reactie verrast te zijn dat de brief van de advocaat op straat ligt. Hij wil er niet veel toelichting op geven. "De brief van Evert de Jonge en onze verklaringen spreken voor zich. Het gaat ons niet om de persoon maar om de zaak, dat er een duurzame ontsluiting komt voor Yerseke en de omliggende de industrieterreinen Olzendepolder en Nishoek. Daar praat de provincie al over sinds 2009, toen ze nota bene zelf voorstander was van een poldertracé. Dat poldertracé is daarna op onnavolgbare wijze van de radar verdwenen en de provincie kiest nu juist voor de minst duurzame oplossing, het opknappen van de huidige Zanddijk. Dat roept vragen op en wij willen antwoorden."

Jaap Wiskerke bevestigt de brief van advocaat Evert de Jonge en het verslag dat daarbij is gevoegd van zijn ontmoeting en een telefoongesprek met De Bat, en een ontmoeting met Van der Maas. "Mijn verhaal staat verwoord in de verklaring bij de brief en verder heb ik daar niets aan te voegen." Wiskerke bevestigt de zinsnede in het verslag dat De Bat tegen hem heeft gezegd dat de kwestie, als die in de publiciteit komt, mogelijk zijn politieke carrière kan kosten. "1000 procent zeker."

'Niet integer'

In zijn verklaring bij de brief schrijft Wiskerke: "Ik heb De Bat gezegd dat hij niet integer in deze zaak zit, gezien zijn gedraai en is dat omdat er belangen zijn tussen familie De Bat en Van de Wouw? De Bat gaf aan dat dat geen waar was."

In een toelichting aan Omroep Zeeland zegt Wiskerke dat hij doelt op een concurrerend boerenbedrijf in de buurt van de maatschap van de familie De Bat bij Oostdijk. De concurrent zou direct aan het nieuwe poldertracé komen te liggen en daardoor profiteren van een rode variant. "De familie De Bat gunt het die concurrent gewoon niet", zegt Wiskerke

De Bat zegt daarop dat hij zich niet kan verdedigen tegen geruchten. Volgens hem zijn er andere redenen waarom er niet voor de poldervariant is gekozen.